

Així ens descriu el PEEOTE...

El Pla Estratègic Empresarial i per a l'Ocupació de les Terres de l'Ebre (PEEOTE) ja és públic i les seues cinc-centes pàgines (381 del document central i un altre centenar de tres annexos) ja van arribar als membres del Consell Econòmic i Social (CES) i, a partir d'allí, a molts líders d'opinió interessats en aquests tipus de documents. De la seua lectura es desprenen apunts molt interessants que en aquest ampli informe es resumeixen. Val a dir que és el primer pla estratègic que es fa sobre tot el territori amb una dotació pressupostària i tècnica solvent, i va més enllà del Pla Territorial Parcial aprovat pel Govern fa anys o de plans bàsicament urbanístics.

TERRES DE L'EBRE Redacció

Entre els anys 2012 i 2013, prop de vuit-centes persones es van mobilitzar per participar en el PEEOTE. Dos-centes cinquanta van fer-ho com a membres de les comissions temàtiques; cinc-centes, a través d'enquestes; i cinc, amb entrevistes directes (a ebrencs de renom). Fruit d'aquest desplegament ambiciós i gràcies als 140.000 euros de dotació pressupostària del govern de la Generalitat (que és qui l'encarrega i el finança), un equip tècnic de 17 persones qualificades –encapçalat per l'economista Juan A. Duro, titular de la càtedra d'Economia Local i Regional de la URV– l'entrega al Govern el febrer del 2014; és a dir, al delegat, Xavier Pallarés, i al conseller d'Economia i Empresa, Felip Puig.

Ha estat els últims dies, però, després de més d'un any i mig al calaix sense una explicació coherent per part del Govern, que les 45 propostes principals, els 39 programes i les 329 actuacions concretes incloses a les deu principals línies d'actuació han sigut conegudes per la ciutadania, i gràcies a filtracions per part dels membres del CES, ja que la postura del Govern (explicada a Tortosa pel secretari general del Departament directament implicat, Pere Torres) és que el PEEOTE no s'ajusta a les polítiques del Govern i que en dos mesos explicarà com es reformularà. En altres paraules, que el pla continuarà quedant-se al calaix, ja que els sindicats i els partits polítics de l'oposició ja han desacreditat aquesta posició (ERC porta el tema al Parlament) i s'està davant unes eleccions en què el futur de l'Ebre, en el millor dels casos, quedarà per a molt més enllà de l'horitzó 2017-2020, com preveia el document congelat. Així no obstant, com que es tracta d'un document sense precedents (existien només un pla estratègic fet pel PSC, dos plans territorials parcials fets pel Govern via Idece, sengles plans directores del Delta, un pla de mobilitat, un de turístic i un altre d'estratègia industrial

fet per l'economista Germà Bel), paga la pena deixar resumits alguns dels seus passatges més destacats.

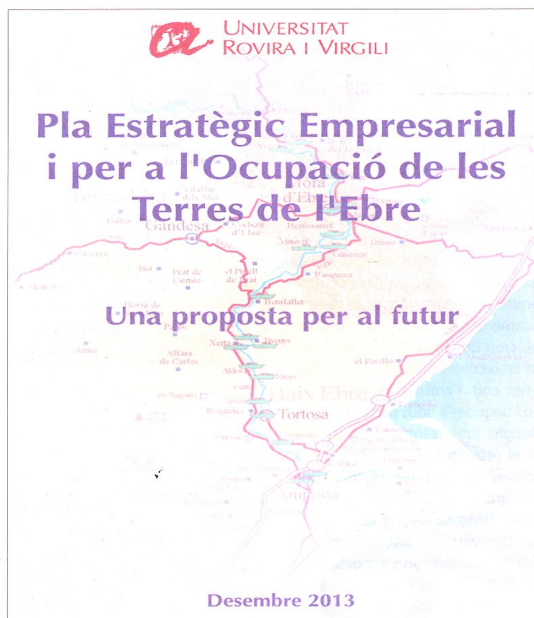
REACCIÓ A LEAR En la introducció, el PEEOTE recorda que naix com a reacció als "massius acomiadaments" produïts arran del tancament de Lear a Roquetes i defineix la situació del territori com immersa en una "conjuntura realment greu" que ha deixat la gent amb una barreja de "sentiments de frustració i desesperança". El pla anuncia que fa proposta "en positiu" basant-se en "el magnífic potencial de creixement econòmic" per a "un futur no gaire llunyà". Tant és així que, desmar-

LES XIFRES

Deu línies estratègiques per a 329 actuacions, proposades per disset experts amb l'ajuda de 800 opinadors

cant-se dels que creien (durant la seua elaboració) que acabaria en paper mullat, afirma que, a l'estar dotat "d'una àmplia base social", no es podrà girar l'esquena a la seua aplicació perquè "en democràcies madures" la participació "obliga basant". És obvi, per tant, que no som una democràcia madura perquè el pla ha sigut rebutjat pel Govern.

Val a dir que no cal buscar els motius en la manca de pressupost, sinó, probablement, en la manca de comunicació que hi ha hagut entre els responsables del Govern que l'encarreguen i l'equip redactor, segons apunten algunes fonts. "Cal remarcar que una part important de les mesures que aquí figuren no té impactes pressupostaris rellevants addicionals més enllà dels recursos que ara es dediquen", subratllen els autors del pla, i posen el focus en la governança i en la coordinació dels responsables polítics i institucionals:

Portada del document entregat per la URV al Govern de la Generalitat.

"la seua execució rau més aviat en la voluntat ferma de portar-les a terme". I observa per concloure aquest apartat que al pla, li caldria per ser executat "estabilitat institucional i econòmica", dos preceptes que precisament són la tònica dominant.

LA SITUACIÓ ECONÒMICA (2)

Els experts descriuen com a punt de partida una "situació econòmica globalment desfavorable i ho il·lustren amb que el VAB va caure el 2012 en un 1,42% i la renda familiar bruta disponible, en un 3%; en els dos casos superant la mitjana catalana. També qualifiquen "d'espectacular desaparició" el que ha passat amb el teixit industrial de la Sènia i com a alarmants els casos de Roquetes i Flix. Altres dades menys conegudes són que hi ha "zones amb una elevada dependència de pocs establiments" i que tenim "segments d'especialització productiva amb elevada competència".

Tot i que la redacció del PEEOTE té cura de no flagel·lar l'imaginari col·lectiu, sí que és inevitable que hi apareguen antics problemes ja coneguts: "una tradicional limitada cooperació", "un sistema d'innovació dèbil", "un tradicional corrent d'expulsió de capital humà" o una "manca de projectes socioeconòmics emblemàtics".

Les infraestructures ocupen també un apartat del capítol 2 descri-

vint aquest mapa: "la desconexió entre els subsistemes nord i sud per raons de connectivitat, polítiques i per la manca de massa crítica i d'un nucli aglutinador potent. Això ha tendit a crear dos velocitats en el desenvolupament i afavoreix les dinàmiques centrífugues. Per exemple: l'exòde des dels nuclis del nord no s'ha orientat al sud". I un altre clàssic: "hi ha una llarga tradició en el debat sobre la cohesió territorial, sovint improductiu". També afegeix que tenim un "sistema de ciutats feble i desvertebrat" i constata que "el territori es recolza en altres centres externs com Tarragona, Reus i Lleida", amb els quals recomana col·laborar en altres apartats.

Deixant clar que formem part de l'Arc Mediterrani i de la mega regió Lió-Barcelona-Alacant com a dada positiva, alerta que tenim competidors com l'eix Vinaròs-Benicarló-Peníscola i ens fa una recomanació que qualifica de "clau estratègica": "cooperar per no constituir un espai de pas, sinó generar el potencial dinamitzador sobre el mateix territori i el seu entorn". "La gestió del territori s'ha de fer amb criteris innovadors, de prioritització i viabilitat", superant "la insuficient coordinació" que hi ha en l'àmbit institucional, superant "reticències territorials" i apartant-nos de "l'anomenada cultura del no", així com evitar "la desconexió entre persones destacades del territori".

LA NOVA MARCA I EL FUTUR

Al principi de l'interessantíssim Pla Estratègic hi ha un apartat dedicat a parlar dels elements de futur i de les oportunitats que s'obren, les quals acaba visualitzant amb la necessitat de crear una nova marca de territori. Abans d'això assenyala, en aquest ordre, els sectors amb més potencial: "l'agroindustrial, el moble i o el turisme", "el treball per projectes i el treball en xarxa", "la construcció modular amb criteris de sostenibilitat", "la projecció cultural i les activitats creatives", activitats terciàries com les "logístiques, mediambientals i derivades de les TIC" i, finalment, "un cert grau d'industrialització". Continua destacant que existeix una "identitat potent", el riu, "la mediterraneïtat" vinculada als productes de qualitat, la situació de cruïlla entre dos eixos econòmics, la "significació política", l'actiu d'una millor valoració de les zones rurals davant els canvis socials actuals i l'opció de crear una marca amb aquests valors.

El rigor tècnic del Pla Estratègic és homològic a d'altres que també se citen com a exemple i que s'han fet a regions i ciutats de Catalunya o de l'Estat, i alguna zona internacional (França). És per això que l'estructura és molt formal i dedica, per exemple, tot un capítol a explicar "la missió" del pla; un altre, a exposar "les bases" d'una "proposta a favoridora"; i un tercer, a exposar-ne els "principis tècnics"; unes parts més formals que es complementen amb tres annexos metodològics en què apareixen des del currículum dels autors fins a una estadística de les enquestes efectuades a mig mil·ler d'ebrencs. És, però, als punts 6, 7 i 8 on es ressenyen les 329 actua-

LA RECOMANACIÓ

"Cal cooperar per no constituir una zona de pas, sinó generar el potencial dinamitzador sobre el mateix territori"

cions, agrupades en les deu grans eixos (veure'n la síntesi al quadre central).

ESCENARIS DE DESENVOLUPAMENT

Les aportacions que fa el PEEOTE són fresques i en molts punts diferents als discursos territorials ja molt repetitius, i es nota que els autors fan un esforç per sortir dels tò-